

Policy Recommendations

ROMANIA

Recomandări de politici publice

1. Nivel național

Legislație

1. **Instituirea unui sistem național interinstituțional de management al cazurilor copiilor victimă a infracțiunilor.** Recomandarea implică desemnarea unui **coordonator de caz** responsabil de monitorizarea și coordonarea parcursului copilului în cadrul sistemelor de protecție și justiție. Acesta va avea rolul de a facilita comunicarea și colaborarea dintre toți profesioniștii implicați (polițist, procuror, avocați, judecător, personal din cadrul serviciilor sociale și medicale, precum și a altor servicii de sprijin publice și private), asigurând coerența măsurilor adoptate și informarea copilului/reprezentantului legal pe tot parcursul instrumentării dosarului.

A nu se confunda rolul coordonatorului de caz cu cel al managerului de caz reglementat prin *Ordinul ANPDCA nr. 288/2006 pentru aprobarea Standardelor minime obligatorii privind managementul de caz în domeniul protecției drepturilor copilului*. Astfel, coordonatorul de caz coordonează activitatea profesioniștilor din domeniul justiției și al serviciilor de protecție a copilului, iar managerul de caz coordonează doar activitățile de asistență socială și protecție socială.

În acest sens, se impune elaborarea unei metodologii naționale pentru reglementarea cooperării interinstituționale între instituțiile implicate, cu stabilirea de roluri clare pentru fiecare instituție.

2. **Monitorizarea termenelor de soluționare a dosarelor penale care implică copii victime ale infracțiunilor** (atât în faza de urmărire penală cât și în cea de judecată) de către organisme externe, imparțiale.
3. **Revizuirea Hotărârii Guvernului nr. 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state**, în vederea adaptării acesteia la realitățile actuale și la

nevoile identificate în practica intervenției multidisciplinare în cazurile copiilor victime ale violenței.

4. Dezvoltarea de servicii de sprijin pentru victimele violenței sexuale.

Proceduri

1. **Extinderea la nivel național a serviciilor multidisciplinare integrate bazate pe modelul Barnahus**, în vederea asigurării unui răspuns coordonat și centrat pe nevoile copilului victimă a violenței. La momentul actual, în România funcționează un singur Centru Barnahus în București și se intenționează extinderea acestei rețele în județele Iași și Timișoara.

Aceste servicii oferă acces, într-un mediu adaptat copiilor, la audieri și interviuri judiciare, evaluări medico-legale și psihologice, asistență socială, precum și la alte forme de sprijin specializat necesare. O astfel de abordare contribuie la reducerea riscului de victimizare secundară, la evitarea repetării inutile a interviurilor și la creșterea eficienței intervențiilor instituționale.

Este de asemenea necesară prevederea clară a categoriei de beneficiari cărora se adresează aceste centre multifuncționale/integrate: atât copii victime ale violenței, cât și copii victime ale infracțiunilor.

2. **Instituirea unui sistem unitar de gestionare și raportare a situațiilor de violență din mediul școlar.** Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului impune raportarea oricărei forme de violență, indiferent de gravitatea actului violent. Există diferențe semnificative între mediul urban și cel rural în ceea ce privește toleranța față de comportamentele violente, nivelul de pregătire al profesioniștilor și accesul la servicii sociale și de specialitate care ar putea fi reduse prin adoptarea unei proceduri unice de raportare.

3. **Propunerea de a exista asistenți sociali în școli**, justificată de faptul că numeroase unități de învățământ, inclusiv din mediul urban, nu beneficiază de sprijinul unui asistent social care să poată interveni prompt în situațiile de bullying sau alte forme de violență.

4. **Consilierii școlari să aibă studii de psihologie**, pentru a deține competențele necesare pentru intervenția în situații de criză și pentru furnizarea unor servicii de consiliere și intervenție psihologică pe termen scurt, în special pentru copiii care nu au acces la astfel de servicii în afara mediului școlar.
5. **Reglementarea specifică a funcționării echipelor de intervenție în regim de urgență** (componență, program de lucru, salarizare).
6. **Protecția sănătății mentale a interviuatorilor judiciari.** Informațiile cu care vin în contact în cadrul audierii, prin caracterul sever al violențelor/abuzurilor, cu atât mai mult cu cât este vorba de minori sunt foarte impactante și în timp duc la instalarea traumei secundare în rândul profesioniștilor care audiază copii victime. Sistemul național românesc nu prevede servicii care să vină în sprijinul acestor profesioniști, astfel încât fiecare dintre ei gestionează stresul profesional personal, fără sprijin instituțional. Astfel, este recomandat formarea unor grupuri restrânse de interviuatori în cadrul cărora să se poată apela la intervizare și peer-suport și de asemenea cursuri periodice de specializare focusate pe noile provocări din domeniul audierii.

Aspecte birocratice

La nivel național există două sisteme de raportare a cazurilor de violență/infracțiune asupra copiilor:

- Baza de date privind situațiile de abuz/neglijare/exploatare asupra copilului, gestionată de ANPDCA
- Registrul victimelor infracțiunilor, administrat de Ministerul (defalcat pe victime copii și victime adulți).

1. Se propune **extinderea colectării datelor privind copilul victimă a infracțiunii și din alte surse precum:**
 - **Poliția** (dosare penale aflate în lucru – în etapa de urmărire penală) care să fie gestionată de Ministerul Afacerilor Interne

- **Instanțele de judecată** (dosare aflate în faza de judecată, finalizate cu sau fără condamnarea presupusului infractor) gestionată de Consiliul Superior al Magistraturii.

2. Se recomandă **dezvoltarea și operaționalizarea unei baze de date naționale interoperabile**, menite să faciliteze schimbul eficient și securizat de informații între instituțiile implicate în gestionarea cazurilor care vizează copii victime ale infracțiunii, respectiv ale violenței. Baza de date ar trebui să permită integrarea informațiilor provenite de la serviciile de protecție a copilului, furnizorii de servicii medicale și organizațiile neguvernamentale, instituțiile de învățământ, poliție și instanțe de judecată, în vederea asigurării unei intervenții coordonate, unitare și bazate pe informații complete și actualizate. Implementarea acestui sistem informatic trebuie să respecte cu strictețe cadrul legal aplicabil în materie de protecție a datelor cu caracter personal, a confidențialității și a interesului superior al copilului.

3. **Clarificarea atribuțiilor și responsabilităților instituțiilor de protecție a copilului de la nivel local și județean** pentru a evita dublarea serviciilor și risipa inutilă a resurselor umane și de timp. Având în vedere faptul că instituțiile de protecție a copilului funcționează atât la nivel local (comună/oraș) cât și la nivel județean, nu există întotdeauna o reglementare clară a atribuțiilor specifice a celor două instituții. În concret, Poliția sesizează cazurile de violență la adresa copilului atât către direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului (DGASPC, instituție la nivel județean), cât și serviciile publice de asistență socială (SPAS/DAS, instituție la nivel local), având în vedere că legislația prevede obligația de a informa „serviciile sociale”, fără a diferenția explicit între aceste structuri. Astfel, se cere clarificarea prevederilor Dispoziției nr. 109/2025, art. 18, p. 3, a Inspectorului general al IGPR sub aspectul mai sus enunțat.

2. Nivel regional

Servicii de suport

1. **Dezvoltarea unor centre specializate**, în care să se mute familiile cu copii, **care să ofere sprijin integrat**, inclusiv servicii de educație parentală și intervenții destinate

consolidării competențelor parentale, eventual prin implementarea unor proiecte-pilot. Un număr semnificativ de copii provin din medii familiale vulnerabile sau disfuncționale, marcate de conflicte, divorț, dificultăți socio-economice sau alte forme de risc. De asemenea, există încă un grad ridicat de toleranță socială față de anumite comportamente abuzive exercitate de părinți, ceea ce poate conduce la menținerea copilului în medii nefavorabile. În acest context, în cadrul acestor centre, ar putea fi remodelate tiparele și practicile parentale vicioase.

3. Nivel local

Servicii de suport pentru copil și familie

1. **Finanțarea serviciilor de sprijin psihologic gratuite destinate copiilor și familiilor** la nivel local, precum cele oferite de Centrul Social de Psihoterapie și a celor oferite la nivel național, precum programul „Din grijă pentru copii”.
2. **Suplimentarea numărului de persoane specializate care pot audia minori** și, acolo unde este posibil, formarea unei echipe de doi interviatori (unul care audiază și cel de-al doilea care asistă și oferă feed-back). În acest fel, având în vedere complexitatea și dificultatea cazurilor audiate, cei doi interviatori își pot completa observațiile și reușesc să realizeze o audiere mai cuprinzătoare decât în cazul în care ar fi doar unul dintre ei. Datorită personalului specializat insuficient, interviatorilor judiciari li se repartizează foarte multe multe cazuri de copii victimă pentru a fi audiați. Acest lucru duce în timp la o oboseală cronică a auditorilor care la rândul său poate genera erori și scade calitatea audierilor.